

چيروک تهم

فهرست عزه‌تی زاده

خه وه رکەر خه وه ر هاورد ک له ولات هاوسا سقره!

له دهم ئيواره گانيگ ، ئامى شفوور گهل واخى گهل واخى ' هندل وه دهم له مال
هاتهو دهيشت . ئامى پيشت چه مان و هندل خس له جيب و تائهو ره زوور
داشت هندل پيچان ، ماشين نرکه يگ کرد و زړه يگ هه لسا و گولتوو په يگ
دود له دوائ ماشين دهرچئ! ماشين رووشن نه ق!
کردگ کردگ و بربر مهردم له خانگه يل وهر و پيشت هاتنهو دهيشت و
له دهوور جيب گردهو بقن!

سووراو زووان چەفت ، يەئ شانی لەکوتر هاوردۆدهو دەشت و کەمئ لەلنگ
شوالەگەئ کیشاۆدهو بان. قورقەئ کرد و وەت:

– ئامى، بنزىل ھا لھ ناوى؟

ئامی گری ساکت مهن، هناسی کیشا و بی سهرهیزدان وه ت:

– دقہ کہ شہوہ کی پریٰ کردمہ!

سه يه ته موره ژهن دق سيولې بيچ دا و يفي دا له چووخه گه ي و ووت:

– رۆن چه؟ رۆن دیری؟

ئامی بسکەئ کرد و چشتی نهوت.

که م که م ژن و پیائ له مال ، هاتنه و دهشت و گرده و بۆن ، ئسی خاواره
وه شه له شهل و هووزگورچئ گا ، وه تل و تانجی و بیهروهگ گاران دریژ وه
شۆته شۆت! بیهروهگ شوان بق ، له به له پهس فیکه کیشاود ، هنائ وهل
کهسی قسه کرد ، شۆت کیشا!

ئامی د جاره هندل کوتا ، جیب گرپهئ کرد و رووشن نهو!

عهلی زووان پیهن وهت:

– وه بی ماشین وه سقرا نیهرهسیم! ئەگەر کهسی توائ بچود ، ئلان
وه چارواوا بچوود ، تۆلق بهیان ها له ئه وه!
سووراو زووان چهفت وهت:

– ئیمه وه بی ماشین نیهچیم!

سهیه ته مۆره ژهن خړئ خوارده ناو مهردما و دوجاره قورقهئ کرد و
وهت:

_ منیش وه بی ماشین نیهچیم!

عهلی زوان پیهن وهت:

_ بایهس م بهرمه کی بووم؟ ماشین هن بنه مال منه! خوه م و ژنم له
وهر ماشین نیشیم!

فچه فچ له مهردما هیز گرت وه یه که وهتن:

_ ئیمه یش ماشین توایم!

ژن میرزا به‌قال وەت:

– گشتی ک نیه‌تۆه‌نیم بچیمه‌ سۆر ، چه‌پاومان که‌ن! هەر چی دیریم له
ده‌سمان چوود ، ولّات خه‌ننه‌ پیمان!

ئامی له‌ ژیر لچه‌ وەت:

_ ماشین هیمما رووشن نه‌وه‌ ، یه‌ک مه‌کووشن!

ئسی خاواره‌ وەت:

– وه‌ هه‌رچیگه‌و بچین ، م تیه‌م ، گه‌ها چشتی گیرم که‌فت!

که‌م که‌م هووز وه‌رزیر ، خلّ نانه‌وا و شوان و وه‌ره‌یله‌وانه‌یلش له‌ مالّ
هاتن و گرده‌و بقۆن و چشتی نه‌وه‌تن!

سه‌یه‌ ته‌مۆره‌ژهن وەت:

– م باوگم ئپای مردمه‌ ده‌ره‌اتییه‌! ئه‌ سۆره‌ سه‌ر رم بریه‌ید ، ئه‌ر
ده‌زقرانیه‌ سه‌ر م بریه‌ید!

عه‌لی زوان پیه‌ن ده‌نگی به‌رزهو کرد وەت:

_ بنه‌مالّ م بایه‌د نیشتون یا خه‌فتۆن! باپیرم له‌ بان ئی مردمه‌
کوشیا! جفتی کوپم نامه‌و بان ئی مردمه‌! قورخ و میلکان و هه‌وارگه‌ و
زمگه‌دان له‌ منه‌!

سووراو زووان چه‌فت وەت:

_ زامه‌ت میه‌واندان ها بان کیه‌و؟ سه‌رتیل ئیلّ منم! ئه‌منیه‌و ده‌ولّه‌ت له‌

مالّ م کوو بوون ، میوانی ده‌ر منم! جیب هن من و ژن منالمه‌!

ئسی خاواره‌ پیرکه‌یگ کرد وەت:

__ ئمجا ئى جيبه رووشن بوو؟

بيهرهگ گاران دريژ مڤهگ کرد و يهئ کلگئ هيز دا و وەت:

__ برا ئيوه سئ چوار مالّ، خووه دان بهکەفن له يهک، ئى دقّامان وه

پا چيمن!

سهيه ته مووره ژهن كهف دهوړ دهمئ گرتيؤد و سيولئ بژبژهو بوؤ،

وہت:

__ گهپ ئيمه وه ت چه؟ مامر كوورەيد؟ له كوو خا كهيد؟ بابا قوقو!

دادا قوقو!؟

گاران دريژ جواو نيا و پيشت كرده و مهر دم و هناسئ هه لكيشا!

كوته لّ خوهر، چهويلئ پاكهو كرد، تسپويه گهئ له گيرفان دهر هاورد و

وہت:

__ گشتمان وه يه كهو ده لّك جيب بهيمن!

ئامى بيهنگ بيهنگ نيشته پيشت جيب و وەت:

__ وه يه كهو زوور بهكەن!

پيايل ناد عهلى بردن و ده لّك جيب دان وهره و رقه پال!

دهنگ عهلى عهلى هيز گرت و ئامى گاجار كلاچ و لّ كرد و جيب

تهكانى خوارد، دؤدئ وهشان و رووشن نهؤ.

سووفى دهوړيش لچى تهكانى خوارد، دووايگ خوهرنى و پڤيگ كرده

دهوړ خوهيا، وەت:

__ گشتئ بچن، ئيشالا خهيره! ئيمه گ پائ هاتن نهيريم!

مهر دم ههسه ههس و هنههن وّل جيب كردن، له بان سان بهر گه وراي
وهر ديه كه كوولّه دان!

سهيه ته مووره ژن وەت:

_ ئي جيبه ئەر رووشن بوو، هه ئيمه گري!!

سووراو زووان چهفت وەت:

_ برا بایه د ت نان ئرا خودا بردود؟

عهلي زووان پيهن کردهو جوواو:

_ ههركهس ناو ئي گهپه بهيد، ميژگ خهमे دهمي! باوگ م بهيراخ دا

وه دم توو پخانه ئي شاوا!

گووچان ئەرژن له ژير پالتاو دراوردو تاو گووچان دا!

گري نه كيشا، هه ر بريگ وهر و لاگ كيشان!

مرخش هيز گرت!

هووز سهيه ته مووره ژن قووشه ن كيشان، هاواركه ر زووان چهفت قو

كرده ولاتا و زارا شه ر هونه ر له هووز زووان پيهن باقه باقه تيلّا كوو كرد

و دا له سينگ و وەت:

_ هووز مايخان شوالدان گا بخوهيده ئي! مه گه ر لهي بنه ماله دي مه رد

نه مه نيه!

ديه كه بر خوار د و دهنگ تريكه ئي ژن و منال، هاوار پيايل و

قرچه ئي گورز و كوتهك، گووش ولات كه ر كرد!

دالگه له يلا قورئان وهباوش، سهنگين سهنگين، له ناوړاس مهردم
دهنگي هيزدا:

_ تهسهق بکهنه ئي قورانه!

هه لگ هه نه زه کووتا و چوارشانه، گه لټاف گرت و چما که ل په پري،
هنای سان وهشان، گن گن گووشته زهق هيز دا!
سووراو که پهک کيشاو سهرا! سي گورز وه يه که و لي هاته و خوار...
بو ه زاکان جهنگ!

باقه باقه تيلا له يهک شکانن، دهنک منال و ژن و گه ورا وهل
قارقق په سا وهل دهنک سهگ پاسا بو ده يه کا!

□ □ □

شه وار چو دهلياي قییل ولات داپوشان. تر قسکه هسارهیل، وهل زه و
چه وچه و کردن.

نامي له بان سان بهر گه ورايگ سيکار کيشا و وهر جيب له
روده پال بو ده و خوار!

□ □ □

هه يمان که له شیر بال نيايود، دالگه له يلا مال وه مال گردی و
جاک و رون نا بان زام دهس خوارديه يلا! سهر شکياود، پا شکياود،

دگان كهفتود و گن گن گوشت له گيان پيايل و ژنهيل بچ هه لکهن بقود!
دالگه له يلا جاجگ و رڼ تيوانه وو نووړ کرد و خراو دا!

_ تفه کاردان، بنه مال له مایخان، و جاخ کوور و تشگای سییه! ئاو
بکنه کووانی، مال برمنن، دق ئه سپه یلidan بووړن! باپیرمان مایخان
چوو هزاره خس، ولات قورخ و میلکانی بقو! دنیا ملکی بقو،
هه رکهس هات دوولج برد، هه رکهس هات قلاپه چیه یگ جیاواز کرد،
ئیرنگه خوه مان بومنه سه لایه و خاواره و گورچیگا و یهک کوشیمن!
خوه زیه و گشتی بونه یه کی، یه که گهیش وا بویده ی!

□ □ □

خوه ر دهس و نه یزه ی له زه قوا هیز گرتود!
باوه میر هووره چر، له گول سووا، د پرووقه ی چری. له بان چیا
به رز دیه که بری دوهت و کوره کورپه دهس یهک گرتون و دهسمال
خردان و ئاواز خوه نین و چووی کیشان! له دور دورا وا دهنگ
دیول وهل خوه یا هورد.

□ □ □

ته مه لول پا تاوه ی کوه سان داپوشاقد...